

Gymnázium Přírodní škola, o.p.s
Profilová práce — třída Mí
Nižší stupeň studia
2017/2018

Tomáš Jelšík

Vezmu si domů „nové“ dítě

Vedoucí práce: RNDr. Marek Matura, Ph.D.

Datum odevzdání: 2. března 2018

OBSAH

ÚVOD.....	1
CÍLE.....	2
METODY	2
A proč jsem si vybral zrovna PRIDE? Důvodů bylo několik:	3
Jaké jsem použil zpracování a proč?	4
Jak jsem pozměnil své cíle?	5
PRŮBĚH MÉ PRÁCE	6
ZÁVĚR.....	7
Jak se mi povedlo naplnit cíle, které jsem si určil?.....	7
Co s prací zamýšlím dál?	7
ZDROJE	8
PODĚKOVÁNÍ	8

Jednou večer, po tom co jsme přijeli z dobrovolného výjezdu do dětského domova Pyšely, mě napadlo, že by se mi líbilo napsat práci o dětech, které nežijí se svými biologickými rodiči.

Shodou okolností mamka pracuje v nadaci Dobrá rodina, která doprovází pěstounské a osvojitelské rodiny. Mohla by mi poskytnout spoustu materiálů a dat. Zároveň mě napadlo, že pan učitel Marek Matura má dvě adoptované děti, to znamená, že je v tomto oboru velmi zkušený a celý proces si prošel a mohl by mi poradit nejen z hlediska stylového, ale také z obsahového.

Existuje mnoho popisů celého procesu od odborníků, úřadů nebo rodičů, kteří si procesem prošli, ale nenašel jsem popis, který by byl s pohledu biologického dítěte, takto vznikl nápad zpracovat téma přijetí dítěte do náhradní rodinné péče. Celá tato problematika je velice komplexní a složitá. Dlouho jsem přemýšlel nad složitými tématy, ale nic z toho nebylo ideální. Jednou se mi téma jevilo příliš jednoduché a krátké, podruhé příliš dlouhé a složité. Nakonec mě napadlo, že osnovu celé práce by tvořil popis celého procesu osvojení nebo pěstounské péče, od té doby, co se budoucí náhradní rodič rozhodne vzít si do péče nové dítě, až do doby, kdy je zařazen do evidence a čeká na vhodné dítě.

Byl jsem nadšený, ale pořád jsem si říkal, že je to moc krátké téma. Nevěděl jsem, co ještě přidat a tak jsem zašel k mamce do práce za odborníci na přípravy budoucích pěstounů Bc. Martinou Loutnou a prodiskutoval s ní další související téma s osvojením nebo pěstounskou péčí. Dle jejích zkušeností si každé dítě, které nežije se svými biologickými rodiči, nese větší či menší psychické trauma. S těmito traumaty se následně dlouhodobě pracuje, Bc. Martina Loutná mi vysvětlila jak důležité je nezapomínat i na tuto stránku náhradní rodinné péče. Dozvěděl jsem se o propracovaných metodických postupech, díky nimž lze dětem účinně pomoci.

Moje následná práce tedy nepopisuje jenom „technickou“ stránku procesu přijetí dítěte, ale ve stejné míře také péči o jeho psychiku a kompetence budoucích rodičů. V následujících stránkách se snažím popsat, že jedině takováto celková a náročná komplexní péče má smysl a ve výsledku to vede k úspěšnému zařazení dítěte do okolního světa.

Zároveň jsem se dohodl, že práci bude možné vyvěsit na webovou stránku Dobré rodiny, aby mohla být co nejvíce dostupná budoucím rodičům a jejich dětem.

CÍLE

Cílem mé práce je ukázat lidem, kteří si chtějí osvojit nebo vzít dítě do pěstounské péče, jak vypadá souhrn celého procesu náhradní rodinné péče. Přiblížit budoucím rodičům i jejich případným vlastním dětem traumata, které má každé dítě odebrané svým biologickým rodičům a jak moc je důležité vědět, jak se s nimi vyrovnat. Ukázat, jak budou vypadat jejich kompletní přípravy, pokud si vyberou ty, které využívají systému PRIDE (Parent Resources for Information, Development and Education), který je nejpopulárnější v České republice nebo jim pomoci při rozhodování, zda si chtějí vzít dítě do pěstounské péče nebo si chtějí dítě osvojit.

METODY

Metody mé práce bylo studium odborné literatury, kterou mi dala dispozici Dobrá rodina, absolvoval jsem spoustu rozhovorů s odborníky. Byl jsem na přípravách pěstounů nebo osvojitelů, kde jsem vedl rozhovory s rodiči, kteří vychovali pěstounské či osvojené dítě. Mluvil jsem s dětmi, kteří byli odebráni od své biologické rodiny a byli zařazeni do náhradní rodinné péče. Využíval jsem informace na sociálních sítích, které se týkají osvojení nebo pěstounské péče a také jsem čerpal informace z návštěv Dětského domova Pyšely.

A proč jsem si vybral zrovna PRIDE?

Důvodů bylo několik:

- Má matka pracuje v Dobré rodině, která tento program využívá a má možnost poskytnout mi co nejvíce materiálů.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí si tento systém vybrali z mnoha dalších a pomocí upravené verze tohoto programu vyškolilo lektory po celé české republice. Ministerstvo tím pro mě potvrdilo funkčnost tohoto systému.
- Zaujal mě příběh o vzniku PRIDE (Leighton et al., 2015):

V 90. letech ve státě Illinois, matka zabila dítě, které měla v pěstounské péči. Při soudním řízení vyšlo najevo, že matka nebyla připravená na to, co jí čeká a zjistilo se, že za tuto chybu může z největší části systém, který měl tuto ženu připravit. Na základě této události stát se vláda ve státě Illinois rozhodla investovat do projektu, který bude řádně vybírat a připravovat náhradní rodiče. Několik let 14 státních subjektů a jeden soukromý, věnující se náhradní rodinné péči, několik vysokých škol, nadací a sdružení náhradních rodičů, vytvářelo tento systém. V současné době se program stále rozvíjí a kromě přípravy už dnes v USA zahrnuje i provázení rodin až do dospělosti dětí. Tento systém převzaly i ostatní státy USA a postupně se šíří do celého světa.

Jaké jsem použil zpracování a proč?

Pro tvorbu práce jsem si vybral formu otázek 14letého kluka, který si vyhledává odpovědi a následně si na své otázky sám odpovídá v 2. osobě jednotného čísla. Tato forma mi byla neblíží a přišla mi nejsrozumitelnější. Nikde jsem nenašel podobnou práci ve stejném stylu. Práci jsem si rozdělil na čtyři základní části:

- Rozdíl mezi pěstounskou péčí
- Traumata
- Nutná dokumentace
- Příprava náhradních rodičů

Jak jsem pozměnil své cíle?

Při obhajobě záměru profilové práce mými cíly bylo: popsat různé právní formy náhradní rodinné péče, přiblížit potencionálním osvojitelům nebo pěstounům traumata „odebraných“ dětí, popsat co můžou čekat budoucí rodiče a děti, které už v rodině jsou, shrnout celý proces náhradní rodinné péče a nakonec celý tento dokument vyvěsit na webovou stránku Dobré rodiny. Komise mi tehdy namítla, že práce je příliš obsáhlá a zbytečně dlouhá. Když jsem hledal literaturu o tématu, co mohou čekat budoucí rodiče a děti, které už v rodině jsou, zjistil jsem, že toto téma je příliš obsáhlé a nezvládnutelné. Situací, které můžou zažít potencionální rodiče a jejich biologické děti je příliš mnoho. Proto jsem se rozhodl tuto část mé práce vynechat a případně uvést v další profilové práci.

PRŮBĚH MÉ PRÁCE

Když jsem se rozhodl, psát tuto práci byl jsem velmi nadšený. Přišlo mi to jako něco co se bude hodit někomu, kdo chce pomoci dětem, co nemají takové štěstí jako já a nemohou žít se svými biologickými rodiči, kteří většinou bývají největší oporou v životě dítěte. Zároveň by tato práce mohla pomoci mě, abych se něco nového naučil a uvědomil si problematiku náhradní rodinné péče a porozuměl dětem, které potkáváme s Přírodním gymnáziem při výletech do dětského domova.

Při obhajobě záměru mé práce, jsem skoro ani nevěděl rozdíly mezi pěstounskou péčí a osvojením, ale vůbec mi to nevadilo, protože jsem doufal a věřil, že se všechny základní informace o náhradní rodinné péči dozvím a budu chápat, co všechno obnáší, když bych chtěl do rodiny přijmout nevlastní dítě.

V rámci příprav materiálů jsem se účastnil 22. Listopadu 2016 panelové diskuze, která uzavírá přípravy potencionálních pěstounů nebo osvojitelů. Na této panelové diskusi jsem vedl rozhovor s mužem, který byl odebrán od své biologické rodiny a byl poslán do dětského domova. Z tohoto rozhovoru jsem načerpal mnoho důležitých informací o dětských traumatech. Na této diskusi jsem se také seznámil s Bc. Annou Valovou, která mi poskytla mnoho důležitých materiálů.

Po tomto setkání jsem se účastnil ještě několika jiných setkání potencionálních pěstounů či osvojitelů, které pořádala Dobrá rodina. Na těchto setkáních byli účastníci vedeni metodou PRIDE (Leighton et al., 2015), kterou Dobrá rodina využívá při svých přípravách. Tyto setkání byli pro mou práci velmi inspirativní a díky těmto setkání jsem se dozvěděl spoustu nových informací a dokázal jsem si na náhradní rodinnou péči svůj názor.

Veškeré materiály a postupné psaní práce jsem probíral se svou odbornou konzultantkou Bc. Martinou Loutnou, která má v Dobré rodině na starosti metodiku pro rozvoj.

ZÁVĚR

Jak se mi povedlo naplnit cíle, které jsem si určil?

Sepsal jsem souhrn celého procesu náhradní rodinné péče, kde jsem shrnul, jaké jsou rozdíly mezi pěstounskou péčí a osvojením. Napsal jsem, jaké mají děti v náhradní rodinné péči traumata a jak se s nimi vyrovnat a nakonec jsem napsal kompletní souhrn celého procesu příprav, včetně nutné dokumentace. Dozvěděl jsem se základní informace o náhradní rodinné péči a doufám, že má práce bude pomáhat rodičům, kteří si chtějí osvojit nebo vzít do pěstounské péče nové dítě.

Co s prací zamýšlím dál?

Práci vyvěsím na webovou stránku Dobré rodiny, kde bude volně k dispozici. Na facebooku Dobré rodiny budu sledovat reakce a následně dodělovat nedostatky. Kdyby moje práce měla úspěch tak bych jí rád dal k dispozici nejen lidem, kteří navštíví stránku Dobré rodiny, ale všem potencionálním pěstounům či osvojitelům. Kdyby se naskytla možnost, tak bych rád informoval o mé práci také nějaké dětské domovy, aby si mohli děti, které čekají na svojí novou rodinu přečíst, co všechno musí jejich potencionální náhradní rodiče udělat, aby si mohli dítě osvojit nebo vzít do pěstounské péče.

ZDROJE

Dvořáčková S., Burgetová H., Sapáková P., Průvodce zájemců o pěstounskou péči, Brno, Sdružení pěstounských rodin, 2015

Procházková M., Minimum práv dětí v Náhradní rodinné péči, Praha, Kruh rodiny o.p.s., 2017

Kolektiv autorů nadačního fondu J&T, Já pěstoun, Praha, Nadační fond J&T, 2017

Leighton M., Mathews L. J., Pasztor M. E., Polowy M., Watson J., Odborná příprava Pride pro náhradní rodiče – příručka pro žadatele, Praha Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015

Leighton M., Mathews L. J., Pasztor M. E., Polowy M., Watson J., Odborná příprava Pride pro náhradní rodiče – příručka pro lektory, Praha Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015

Leighton M., Mathews L. J., Pasztor M. E., Polowy M., Watson J., Odborná příprava Pride pro náhradní rodiče – příručka pro žadatele, Praha Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015

<https://www.dobrarodina.cz/co-delame/hledame/jak-se-stat-nahradnim-rodicem>

<https://www.mpsv.cz/cs/14502>

PODĚKOVÁNÍ

Za svoji práci bych chtěl poděkovat RNDr. Markovi Maturovi, Ph.D. za odborné vedení práce a její konzultace. Také bych chtěl poděkovat celé neziskové organizaci Dobrá rodina o.p.s. za poskytnutí materiálů, zejména Bc. Martině Loutné za odbornou konzultaci také Jitce Jelšíkové za pomoc při zpracování mé práce a za poskytnutí materiálů.

PŘÍLOHA – DOKUMENT NA WEBOVOU STRÁNKU
DOBŘÉ RODINY

VEZMU SI DOMŮ „NOVÉ“ DÍTĚ

Dobrý den, jmenuji se Tomáš a je mi 14 let. Nemám žádné sourozence, ale moc bych nějakého chtěl. Mojí mamce je 38 let a tátovi 43. Když jsem se jich zeptal, jestli by nechtěli dítě, řekli, že už jsou na to moc starý. V tu chvíli jsem si uvědomil, že bychom si mohli nějaké dítě adoptovat. V tu chvíli jsem začal hledat, jak to funguje, když si chci nějaké dítě adoptovat. Když jsem to nabídl rodičům, tak řekli, že je to výborný nápad a že je tato varianta vůbec nenapadla. A tak jsme začali společně pátrat.

Zjistili jsme, že se náhradní rodinná péče dělí na dva základní typy. Adopce a pěstounská péče, ale vůbec nevíme jaký je v tom rozdíl a jakou variantu bychom si měli vybrat.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE:

- Pěstounská péče je forma náhradní rodinné péče, při které pěstoun o dítě osobně pečuje a je zodpovědný za jeho výchovu.
- Z právního hlediska má pěstoun právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti jen v běžných věcech. Běžná věc je například doprovod dítěte k zubaři na běžnou prohlídku, pokud by ovšem v rámci ortodontického ošetření lékař doporučil vytržení zubu, tak k tomu potřebuje souhlas rodiče, protože to už se za běžnou věc nepovažuje. Nemá vyživovací povinnost k dítěti a nevzniká mezi pěstounem a dítětem takový poměr, jaký je mezi rodiči a dítětem, tak jak je tomu v případě osvojení. Další práva a povinnosti při výkonu pěstounské najdete v § 47a odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.
- Pěstounská péče vzniká rozhodnutím soudu a jedině soud může také rozhodnout o zrušení pěstounské péče.
- Pěstoun dostává dávky, které zajišťují hmotné zabezpečení dítěte a zároveň se zohledněním náročnosti této péče poskytují adekvátní odměnu pěstounům.
- Pěstoun má právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti jen v běžných věcech a nemá vyživovací povinnost k dítěti.

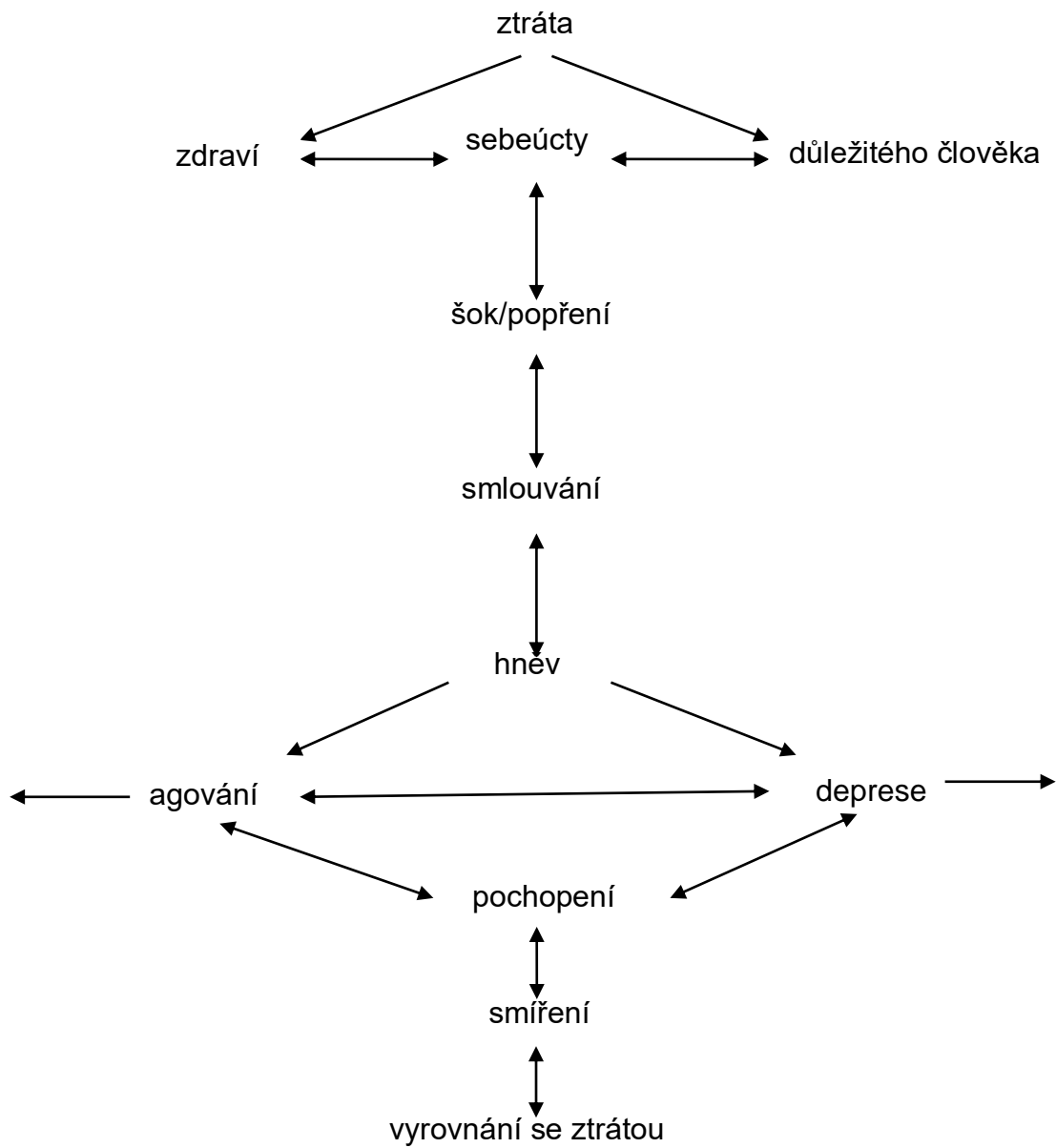
ADOPCE/OSVOJENÍ:

- Při osvojení přijímají manželé či jednotlivci z hlediska práva dítě za vlastní a získávají plnou rodičovskou zodpovědnost. Osvojením vzniká mezi osvojitelem a osvojencem vztah jako mezi rodičem a dítětem, rovněž tak vzniká vztah příbuzenský k ostatním členům rodiny osvojitele.
- Osvojení může rozhodnout pouze soud.
- Dítě získává příjmení nových rodičů. Mezi osvojitelem a osvojencem musí být přiměřený věkový rozdíl.
- Veškerá vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a jeho původní rodinou osvojením zanikají. Osvojitelé mají rodičovskou zodpovědnost při výchově dětí. Osvojitelé jsou ze zákona zapsáni do matriky.
- V zájmu dítěte je, aby osvojitelé informovali osvojené děti o skutečnosti osvojení.
- V zájmu dítěte je, aby jejich nové rodiče řekli svým osvojeným dětem o skutečnosti osvojení.
- Žadatelé absolvují na pokyn krajského úřadu přípravu v rozsahu 48 hodin a to u organizace, která k tomu má od krajského úřadu prověření

TRAUMATA/ZTRÁTY

Kdybyste chtěli osvojit, nebo vzít do pěstounské péče dítě musíte počítat s tím, že dítě prožilo nějaké trauma spojené s významnou ztrátou. Každé dítě utrpělo jiné trauma, ať už jeho rodiče brali drogy, týrali ho nebo odešli z domova. S dětmi, které si bereme do rodiny, je nutné pracovat jinak než s dětmi, které jsou naše biologické a většinou takovou ztrátu neutrpěli. Společným traumatem pro všechny děti v náhradní rodinné péči je ztráta. Může mít mnoho jako například: ztráta blízké osoby, ztráta sebeúcty, ztráta zdraví při fyzickém týraní. Vždy to doprovází obrovský zármutek a je třeba dítě provést procesem „truchlení“. Na obrázku pod textem je schématický popis procesu vyrovnání se ztrátou. Reakce na zármutek nemusí probíhat v uvedeném pořadí. U mnohých lidí se reakce opakovaně střídají, nebo se dokonce mohou projevit všechny v průběhu jediného dne.

Zdroj: Upraveno z Pasztor, E. M.: Premise #1 Activity: Pathway Through the Grieving Process, in: University of Oklahoma Advanced Training Course for Residential Child care Workers, Tulsa, stát Oklahoma, University of Oklahoma National Resource Center for Youth Services.

Viz rovněž Pasztor E. M., Leighton M. (1992): Helping Children and Youth Manage Separation and Loss, Homeworks #1 (At-Home Training Resources for Foster Parents and Adoptive Parents), Washington D. C., Child Welfare League of America, 13.

NUTNÁ DOKUMENTACE

První krok po vašem rozhodnutí, že byste se chtěli stát pěstounem nebo osvojitelem je zkontaktování úřadu podle vašeho trvalého bydliště. Tam navštívíte oddělení zvané OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dětí). Na OSPODU vám dají dva dotazníky, které musíte vyplnit, abyste mohli být zařazeni do evidence žadatelů vyplnit. (Tyto dotazníky můžete také nalézt na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních dětí <https://www.mpsv.cz/cs/14502>).

První formulář, který dostanete, je žádost o zařazení evidence žadatelů, tam vyplníte jen své základní údaje a podepíšete, že chcete být zařazeni do evidence žadatelů. K žádosti doplníte v druhém formuláři své zájmy, zaměstnání, zdravotní stav, manželský stav, bezúhonnost a doložíte další dokumenty např. doklad o státním občanství, zprávu o zdravotním stavu praktického lékaře atd.

Další věc co po vás Krajský úřad vyžaduje je sociální šetření a psychologické vyšetření. Sociální šetření probíhá tak, že si se sociální pracovníci/pracovníkem domluvíte schůzku u vás doma. U této návštěvy musíte prokázat, zda máte vyhovující podmínky pro přijetí dítěte. Návštěva může být pro sociální pracovníky také první příležitostí, jak se seznámit s dalšími členy vaší rodiny. Psychologické šetření probíhá tak, že Krajský úřad vám zařídí schůzku s psychologickým pracovníkem, u kterého rodiče a někdy i děti musí absolvovat pohovor a psychologické testy.

Po psychologickém vyšetření je spisová dokumentace předána lékaři krajskému úřadu. Ten na základě vámi doložených lékařských zpráv vypracuje zdravotní posudek, zda po zdravotní stránce jste schopni zajistit péči o dítě. Posouzení vašeho zdravotního stavu se tedy na rozdíl od psychologického posouzení děje většinou bez vaší osobní přítomnosti. Lékař krajského úřadu si může dožádat některé zdravotní zprávy či vyšetření. Žadatelé o náhradní rodinnou péči pak mají povinnost (§ 53, odst. 4 z. SPOD) podrobit se vyšetření zdravotního stavu, sdělit údaje o zdravotním stavu a popř. sdělit jméno, příjmení a adresu svého ošetřujícího lékaře a název a adresu zdravotnického léčení, v němž se léčí. Výstupem je zpráva zda budoucí pěstouni či osvojitelé mají dostatečnou osobnost a kompetence vhodnou na přijetí dítěte, případně zda vlastní děti toto zvládnou.

Pokud vyhovíte v rámci sociálního a psychologického šetření jste zařazeni do příprav. Bohužel ne všechny krajské úřady zastávají názor, že přípravy by měly následovat co nejdříve, někde to trvá i rok. Doprovázející organizace radí budoucím pěstounům nebo osvojitelům, aby (pokud mají) se svými biologickými dětmi komunikovali o tématu přijetí nových dětí do rodiny, ptát se na jejich názory, připravovat je na změny.

Doprovázející organizace radí, aby pěstouni či osvojitelé spolupracovali s biologickou rodinou dítěte, případně pokud je to možné tak se s rodinou setkali. Převážně se toto děje v pěstounských rodinách a v osvojitelských je to žádoucí pro zdravý vývoj identity dítěte. Budoucí rodiče by měli splňovat i další předpoklady, jako je schopnost

vydržet zátěž, trpělivost, tolerance, přístup k životu jako k výzvě, schopnost vcítit se do dítěte a naplňovat jeho potřeby a schopnost radovat se i z malých kroků. Pokud si těmito předpoklady nejsou pěstouni jistí tak si můžou vyplnit test, který vám předá organizace, u které si pěstounství zařizujete (se kterou o pěstounství komunikujete), nebo si domluvit schůzku s profesionální psycholožkou.

PŘÍPRAVY

Existuje mnoho metodik na přípravy ale lety nejověřenější používaná u nás i v zahraničí je metodika PRIDE (Parent Resources for Information, Development and Education). Přípravy podle metodiky PRIDE se skládají z devíti společných setkání s lektory, z toho je jedna je panelová diskuze se zástupci krajského úřadu se zkušenými pěstouny, s jejich biologickými dětmi s rodiči, kterým byly děti odebrány i s dětmi které prošli ústavem a pěstounskou péčí a tři individuální u připravujícího doma. V rámci příprav se stále ještě můžou budoucí rodiče rozhodnout, zda dítě chtějí či nechtějí a zároveň lektori posuzují, zda budoucí rodiče zvládnou vychovávat dítě, které by jím do rodiny přišlo.

První setkání: Kompetence náhradních rodičů v systému ochrany dětí

Část 1: Přivítání a úvodní informace (1 hodina 20 minut)

Část 2: Seznámení s pěstounskou a osvojitelskou péčí (2 hodiny 20 minut)

Část 3: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle první setkání

Cílem prvního setkání je seznámit pěstouny a osvojitele s jejich právy a odpovědností. Seznámit budoucí rodiče s dopady náhradní rodinné péče na děti v různých fázích jejich vývoje. Také být schopni dětem poskytnout patřičné informace a dostatečnou podporu. Rodiče by měli mít povědomí o podmínkách a okolnostech, které mohou způsobit opožděný vývoj a ovlivňovat vytváření vazeb.

Druhé setkání: Týmová práce zaměřená na zajištění stability

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Výzvy spojené se sociálně-právní ochranou dětí (1 hodina 20 minut)

Část 3: Spolupráce členů týmu zajišťujícího trvalé řešení pro děti (2 hodiny)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle druhého setkání

Budoucí rodiče by se v tomto setkání měli naučit rozumět a přijmout důležitost otevřené komunikace s ostatními členy týmu. Měli by porozumět kulturním, duchovním, sociálním a ekonomickým rozdílům mezi původní rodinou dítěte a jeho pěstounskou nebo osvojitelskou rodinou. Rodiče by měli znát účel sociálně-právní ochrany dětí, a proč u dětí v náhradní rodinné péči hrozí, že nebudou schopny navazovat vztahy na celý život.

Třetí setkání: Citová vazba

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Přehled vývoje člověka (1 hodina 30 minut)

Část 3: Dopad týrání a traumatu na dítě (1 hodina 50 minut)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle třetího setkání

Ve třetím setkání by se pěstouni nebo osvojitelé měli dozvědět jak tělesné týrání, sexuální týrání, zanedbávání péče a emoční týrání ovlivňují chování, vývoj, citovou vazbu a vztahy dítěte k druhým. Měli by umět rozpoznat opožděný vývoj a náležitě na něj zareagovat. Měli by znát fáze normálního vývoje člověka a projevy emočního týrání a měli by rozumět faktorům, které přispívají k zanedbávání péče a emočnímu týrání.

Čtvrté setkání: Ztráta

Část 1: Přivítání a informace o setkání (30 minut)

Část 2: Ztráta a truchlení (1 hodina 45 minut)

Část 3: Život se ztrátou (1 hodina 25 minut)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle čtvrtého setkání

Cílem čtvrtého setkání je aby potenciální pěstouni a osvojitelé znali kategorie a typy ztrát, reakce na ztrátu i faktory, které ovlivňují prožívání odloučení, ztrátu a umístění do náhradní rodiny. Měli by znát dopady odloučení a ztráty na pocity a chování dětí. A hlavně by měli vědět, jak pomoci dětem vyrovnat se s pocity vyvolanými odloučením a ztrátou a jak minimalizovat trauma z umístění do náhradí rodiny.

Páté setkání: Posilování rodinných vztahů

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Rodina a sebeúcta, osobní identita a kulturní identita (1 hodina 40 minut)

Část 3: Podpora rodinných vztahů a rodinné kontinuity (1 hodina 40 minut)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle pátého setkání

Potenciální pěstouni a osvojitelé by se měli naučit, že je důležité respektovat citové vazby dětí k jejich biologickým rodinám, komunitám, předchozím pěstounským nebo osvojitelským rodinám nebo jiným důležitým osobám. Měli by vědět, že pravidelné návštěvy a další druhy kontaktů mohou upevnit vztahy mezi dětmi a jejich biologickými rodinami nebo jak návštěvy u biologických rodičů mohou ovlivnit pocity i chování dítěte.

Šesté setkání: Výchova

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Porozumění obtížnosti výchovy (1 hodina 40 minut)

Část 3: Efektivní výchova (1 hodina 40 minut)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle šestého setkání

Cíle šestého setkání je, aby budoucí rodič uměl zajistit bezpečné domácí prostředí, které brání úrazům nebo zmírňuje jejich dopad. Měli by vědět, že je důležité vytvořit povzbuzující a tolerantní rodinné prostředí, kde bude mít dítě pevnou podporu. Hlavně by měli znát výchovné techniky netělesného charakteru odpovídající dané fázi vývoje, které se používají ke splnění cíle v podobě efektivní výchovy a znát cíle efektivní výchovy.

Sedmé setkání: Identita

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Identita (2 hodiny 30 minut)

Část 3: Porozumění úkolu vytvářet pro děti vztahy na celý život (50 minut)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle sedmého setkání

Na čtvrtém setkání by měli potencionální pěstouni a osvojitelé porozumět tomu, jak předsudky vznikají, rozeznat realitu od předsudku a umět je reflektovat u sebe i u druhých. Měli by vědět co je to identita dítěte, jak se identita vyvíjí a proč děti v náhradní rodinné péči mohou mít s budováním identity problém. A měli by být připraveni aktivně budovat identitu dítěte, a to po celou dobu péče o dítě v náhradní rodinné péči.

Osmé setkání: Příprava na změnu

Část 1: Přivítání a informace o setkání (20 minut)

Část 2: Podporování dětí a rodin při přechodu do náhradní rodiny (2 hodiny 20 minut)

Část 3: Rozeznání a snižování rizik (1 hodina)

Část 4: Závěrečné poznámky (20 minut)

Cíle osmého setkání

Potencionální pěstouni a osvojitelé by z tohoto setkání měli dobře znát sociální rizika, která děti ohrožují. Měli by vědět, jak dětem pomoci zvládnout pocity vyvolané odloučením a ztrátou a jak minimalizovat trauma spojené s umístěním do náhradní rodiny. Musí být schopni vytvořit domácí prostředí, které podporuje pocit bezpečí a blaha. A hlavně by měli vědět, jak důležité je vytvořit podporující a tolerantní rodinné prostředí.

Deváté setkání: Panelová diskuze

Část 1: Přivítání a informace o setkání (15 minut)

Část 2: Panelová diskuse (3 hodiny 30 minut)

Část 3: Závěr a ukončení setkání (15 minut)

Jak vypadá panelová diskuze a jaké jsou její cíle?

Panelová diskuze je setkání všech členů přípravných kurzů, zástupců krajského úřadu, zkušených pěstounů s jejich biologickým dětmi, s rodiči, kterým byly děti odebrány i s dětmi které prošli ústavem a pěstounskou péčí. V rámci této diskuze se mohou jak žadatelé, tak jejich rodina, ptát pozvaných hostů na cokoli co je zajímá. Na toto závěrečné setkání jsou pozváni nejen žadatelé, ale i rodinní příslušníci a přátelé, u kterých je velmi důležité, jak k dítěti, které přijde do rodiny přistupovat.

Ted' už vím, že když si domů přivedeme nového sourozence, tak ne vždycky jeho reakce budou z mého pohledu přiměřené a já už vím, že se nejprve vždy musím zamyslet, co za tím může být. Dnes už si věřím, že to zvládneme, a kdyby někdy bylo něco, s čím si nebudeme vědět rady, víme kam se obrátit.